

Agenda

Hydrogen Cross Border Conference | 13-03-2025 | Yusuf Kilic - Statkraft

A woman with long brown hair and a young boy are seen from behind, hugging in a field. In the background, a large white wind turbine stands against a clear blue sky. The scene is bathed in the warm light of late afternoon or early morning.

Our Vision

Renew the way the world is powered

**We act
responsibly**

**We grow
together**

**We make an
impact**

Statkraft: Europa's grootste producent van duurzame stroom

Climate-friendly power generation

62 TWh

97%

Renewable energy

More than

3 million

energy related contracts traded per year*

More than

6 000

employees in over 20 countries

372

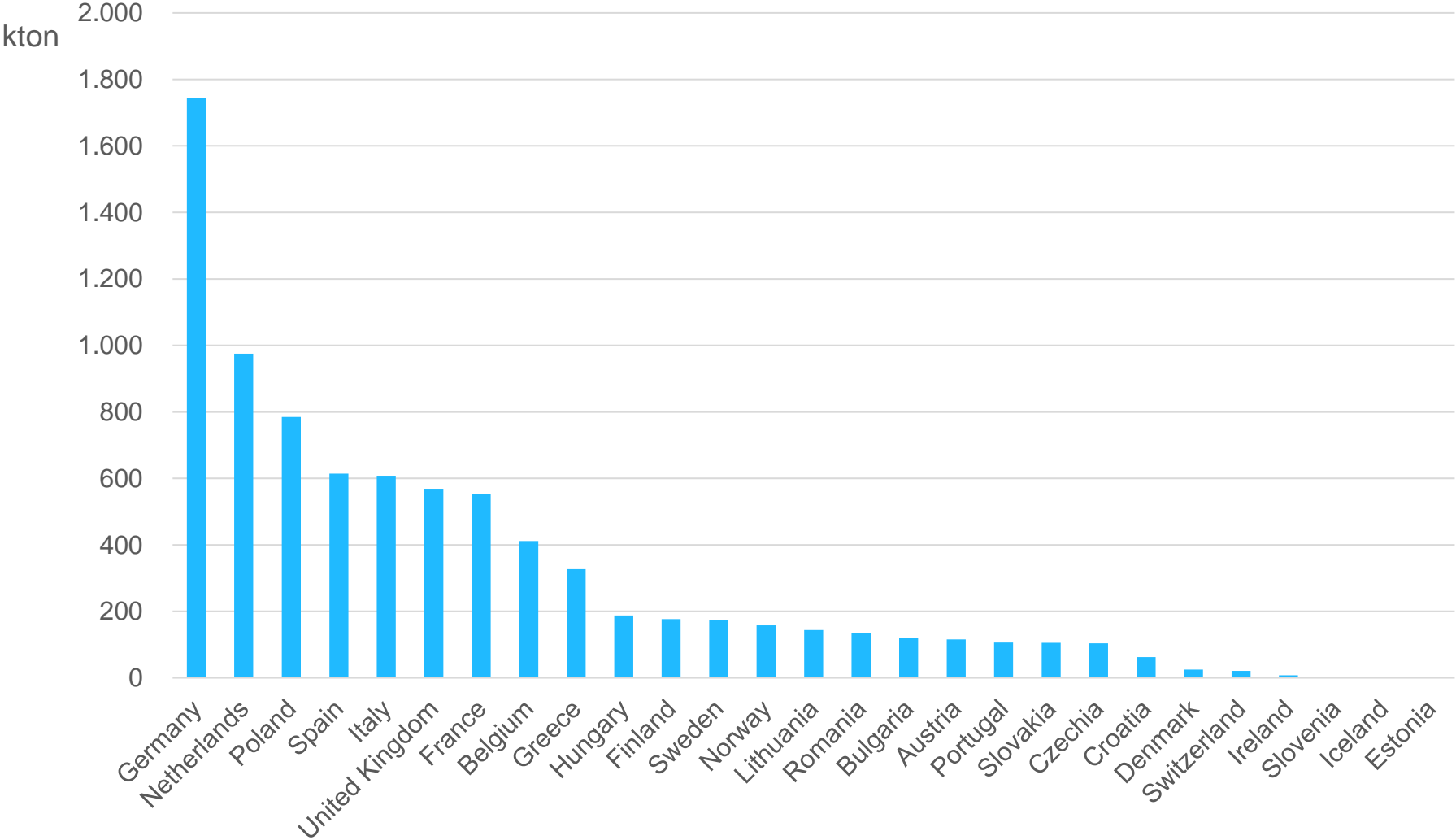
power plants around the world

100%

Norwegian state-owned

HCBC: Combineert Europa's twee grootste producenten van waterstof

Source: European Hydrogen Observatory, 2022

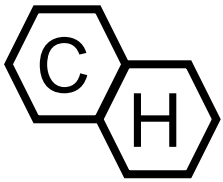
Wat is waterstof?

Wat is waterstof?

Overvloedig, maar komt niet veel voor in de natuur

Waterstof is het meest voorkomende element in het heelal, maar niet in zijn pure vorm beschikbaar op aarde

Komt voor in water en aardgas

Er zijn chemische processen nodig om waterstof in zuivere vorm te extraheren, waarbij CO₂ of O₂ als bijproduct wordt uitgestoten

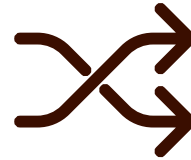
Schoon alternatief

Geen CO₂-uitstoot bij verbranding of gebruik in een brandstofcel, er wordt alleen water geproduceerd

Licht

Waterstof is 8 keer lichter dan aardgas en 14 keer lichter dan lucht

Veelzijdig

Het kan worden gebruikt voor transport, warmte- en elektriciteitsopwekking of als grondstof voor chemicaliën, staal en synthetische brandstoffen

Ontvlambaar

Waterstof heeft een veel groter ontvlambaarheidsbereik dan andere brandstoffen en heeft slechts een kleine hoeveelheid energie nodig om te ontbranden

Hoge energiedichtheid per kilo...

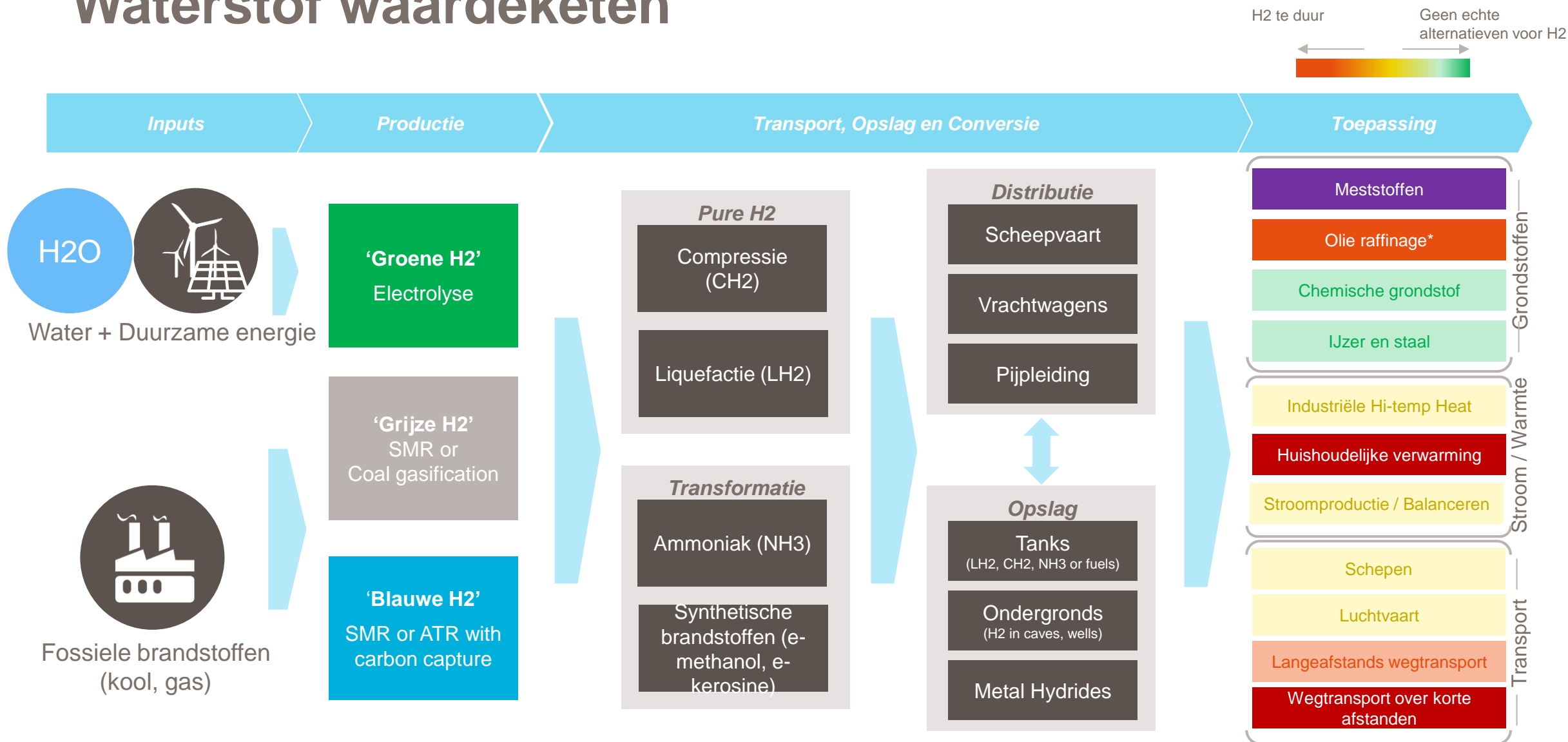
Waterstof heeft 3 keer meer energie-inhoud per kg dan benzine en 2,5 keer meer dan aardgas

... maar zeer lage energiedichtheid per m³

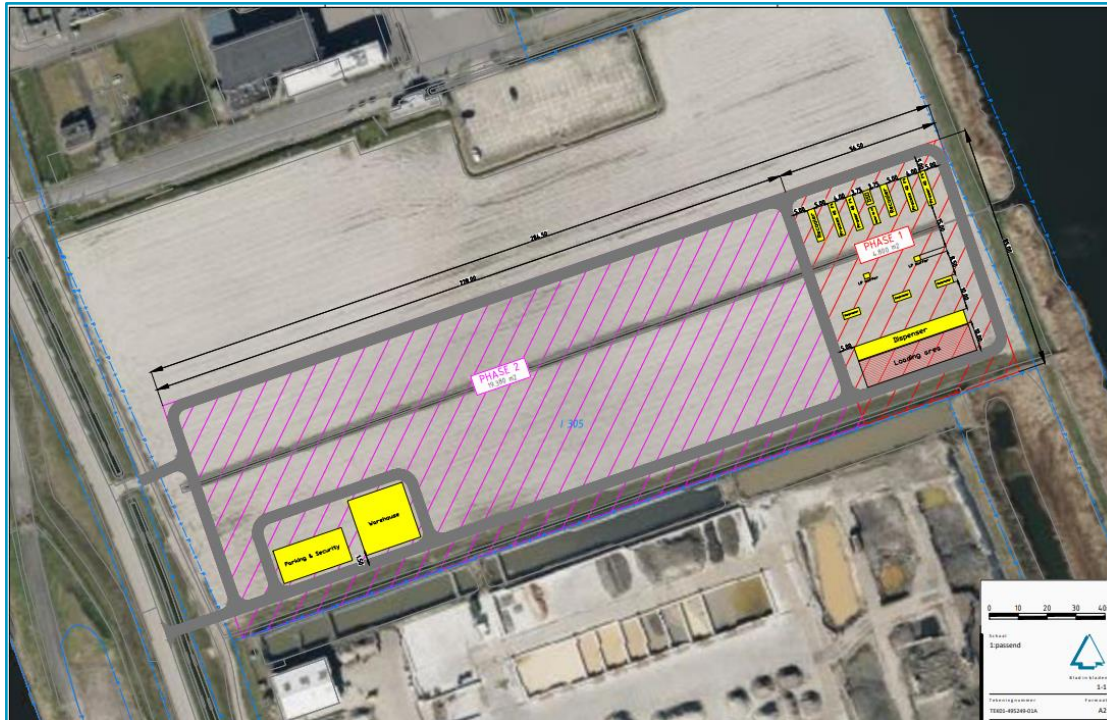
H₂ heeft 4 keer minder energie-inhoud per volume-eenheid dan benzine en 3 keer minder dan aardgas

Waterstof waardeketen

Technologische Keuze

Wat is nodig om een juiste technologie te kiezen?

Feiten

- Oppervlakte $\approx$ 2,3 hectare
- Verwacht vermogen: Fase 1 $\sim$ 6 MW | Fase 2 $\sim$ 150 MW
- Verwachte duurzame bron: Offshore wind + wellicht zon
- Productie: Fase 1 $\sim$ 400-600 t/jr | Fase 2 $\sim$ 15.000 t/jr
  - Fase 1 is vergelijkbaar met het jaarlijks verbruik van 10-20 binnenvaartschepen
  - Bij fase 2 gaat het ongeveer om 450 schepen
  - Fase 2 draagt bij aan 3,75% van het landelijk doel
- Start bouwfase: Fase 1 = Q4 2027 | Fase 2 = Q2 2028

Opmerkingen

- Fase 1 is een relatief klein project;
- Als input wordt gebruik gemaakt van fluctuerende energiebronnen;
- Fase 1 richt zich op zwaar transport en maritieme sector als afzet, dit heeft impact op de puurheid en druk van de waterstof.

Welke technologie is de betere voor deze toepassing?

Proton Exchange Membrane Elektrolyse

Image Source: Plug

Pros

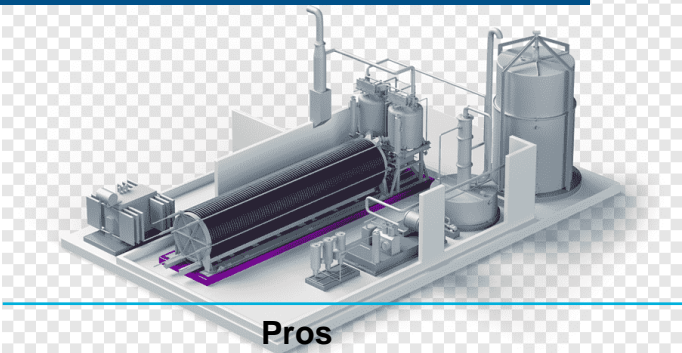
Cons

Hoge efficiëntie
Snelle respons op fluctuaties in de input

Hoge prijs
Schaarste Iridium verwacht rond 2035

Alkaline Elektrolyse

Image source: Nel

Pros

Cons

Robuust, betrouwbaar en lange levensduur
Lagere prijs dan PEM

Lage efficiëntie
Minder flexibel en minder geschikt fluctuaties

Solid Oxide Elektrolyse

Image Source: Mitsubishi Heavy Industries

Pros

Cons

Zeer hoge efficiëntie
Kans om te combineren met HT processen

Zeer lage TRL
Zeer hoge prijs

Anion Exchange Membrane

Image source: Enapter

Pros

Cons

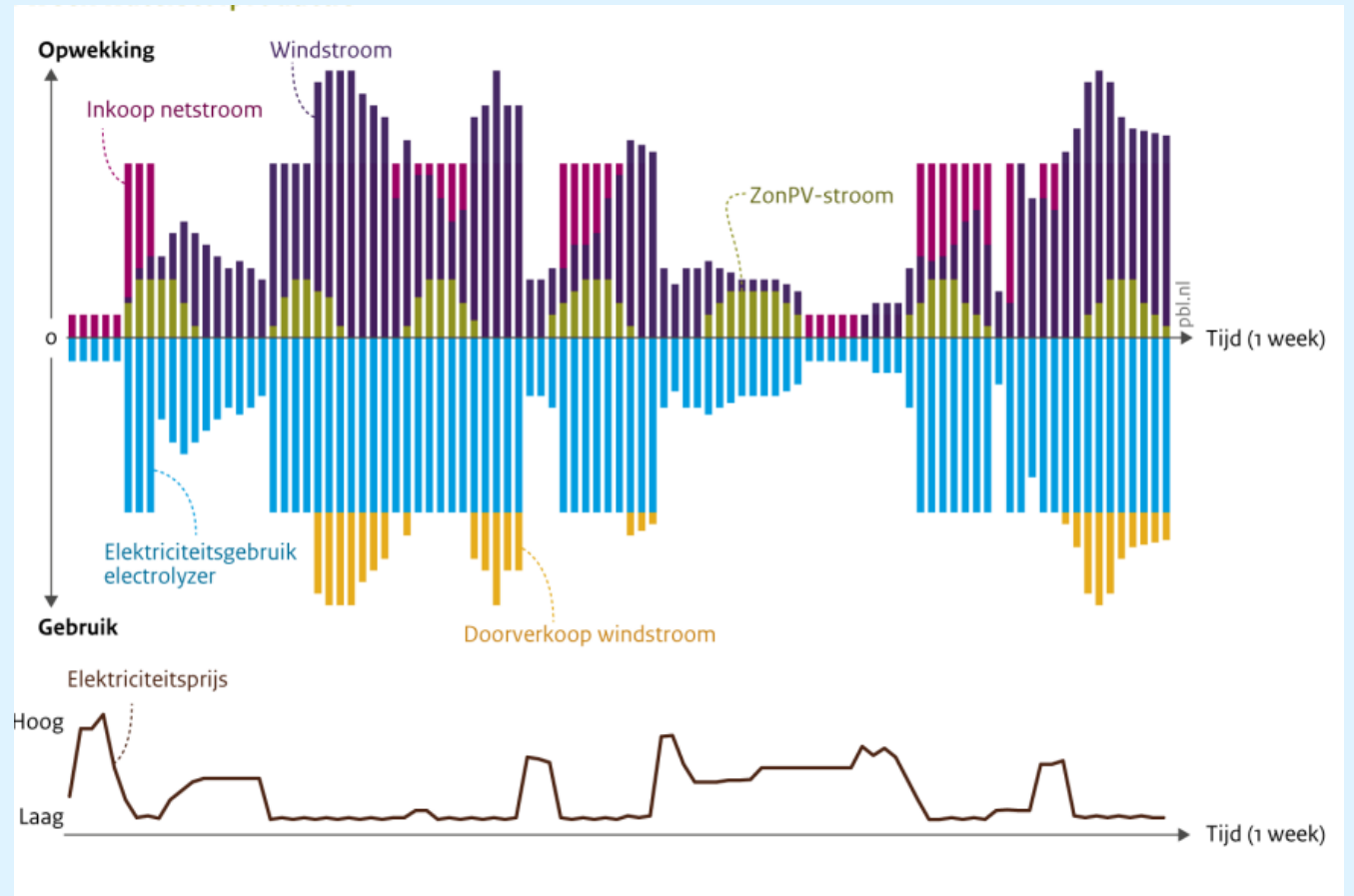
Hoge efficiëntie, lagere kosten
Snelle respons op fluctuaties in de input

Lage TRL
Minder stabiel → hogere Opex

Markt ontwikkelingen

Wat is nodig om competitief groene waterstof te kunnen produceren?

- Lagere Capex en economy of scale
- Beschikbaarheid van voldoende groene stroom
- Aansluitkosten elektriciteitsnet
- Beschikbaarheid van offtake/opslag om (kosten) efficiënt te kunnen produceren
- H2 puurheid en leveringsdruk
- Transport en distributie
- Financiële instrumenten om het gat tussen fossiel en groen te dichten

Bedankt!